

Kittilän kunnan ympäristövalvonnan valvontaohjelma vuodelle 2025

Kittilän rakennus- ja ympäristölautakunta on vahvistanut 21.11.2024 § 161 ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaisen suunnitelman säännöllistä valvontaa varten vuosille 2025–2029. Vuosittain laaditaan kunnan ympäristövalvonnan valvontaohjelma valvontasuunnitelmaan perustuen, jotta valvontaohjelma pysyy ajan tasalla uusien ja poistuvien luvanvaraisten toimintojen osalta. Valvontaohjelma laaditaan ympäristönsuojelulain 168 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 30 §:n mukaisesti. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisveloitteen tavoitteena on tehostaa valvontaa ja pyrkiä mahdollisimman hyvään vaikuttavuuteen kohdentamalla valvonta ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpiin tehtäviin.

Valvontaohjelmassa on tiedot ympäristöluvanvaraisista ja ympäristönsuojelulain mukaan rekisteröitävistä kohteista Kittilän kunnan alueella ja niihin kohdistettavista määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista vuonna 2025. Valvontaohjelmaan on sisällytetty myös maa-aineslain (555/1981) mukaiset luvat ja niiden valvonta, jätelain (646/2011) 124 §:n mukainen valvonta sekä lisäksi muita kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia valvontatehtäviä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen vuoden 2024 tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2024 ympäristönsuojelun valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontaohjelma perustui valvontasuunnitelman ympäristöluvanvaraisten laitosten ja rekisteröitävien kohteiden luetteloon, NOTTO-rekisterissä oleviin maa-aineslupiin, jätelain 124 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan sekä tiedonsaantipyynnöin kartoitettuihin kohteisiin.

Vuoden 2024 aikana Kittilän kunnan ympäristönsuojelu teki 34 kpl suunniteltuja valvonta- ja tarkastuskäyntejä sekä 58 kpl muita valvontakäyntejä. Näistä 21 kpl oli ympäristönsuojelulain mukaisia määräaikaistarkastuksia ja 14 kpl maa-aineslain mukaisia valvontakäyntejä. Haittailmoitusten vuoksi tehtiin 35 valvontakäyntiä. Lisäksi viranhaltijat osallistuivat 17 tilaisuuteen (länälökokoukset/-tilaisuudet, lisäksi osallistumisia muihin kokouksiin teams-yhteydellä) sekä kuudelle ELY-keskuksen järjestämälle tarkastukselle.

Vuoden 2024 suunnitellussa valvontaohjelmassa oli määräaikaistarkastuksia 27 kpl. Ympäristöluvallisten maa-ainesalueiden valvonnasta jäi pois neljä toiminta-alueita, joilla ei ottamistointia ollut 2023-2024. Tarkastukset toteutetaan, kun toiminta alueilla käynnistyy. Lisäksi yhden talviajan moottoriurheiluradan tarkastusta ei voitu toteuttaa sääolosuhteista johtuen. Alkutilvi oli vähäluminen ja lauha, eikä ratoja päästy tekemään ajoissa. Tarkastus tullaan toteuttamaan talven 2025 aikana. Yhdelle ympäristöluvalliselle kohteelle ei tehty varsinaista määräaikaistarkastusta, koska alueelle tullaan tekemään lopputarkastus 2026 ja alueella käytiin muun valvonnan yhteydessä kesällä 2024.

Maa-aineslain mukaisia valvontakäyntejä oli suunniteltu 35 kpl. Luku pitää sisällään myös ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan omaavat kohteet. Näin ollen osa kohteista on suunnitelmassa kahteen kertaan. Ympäristöluvallisia maa-ainesten ottoalueita on 13 kpl, ja pelkän maa-ainesten ottoluvan omaavia maa-ainesalueita on 32 kpl. Vuonna 2024 kunnan ympäristönsuojelulla ei ollut resursseja käydä kaikilla valvontaohjelmassa suunnitelluilla maa-aineslain mukaisen luvan omaavilla toiminta-alueilla. Valvontakäynneissä priorisoitiin ympäristöluvalliset toiminnat sekä haittailmoituskohteet.

Muut valvontakäynnit liittyivät lupakäsittelyiden, asiakirjatarkastusten ja jatkuvan valvonnan havaintoihin tai ympäristövalvonnalle tehtyihin ilmoituksiin. Joihinkin kohteisiin oli tarvetta tehdä useampia käyntejä. Jätelain mukaiseen valvontapyyntöön liittyen ei tarvinnut tehdä kuin 8 valvontakäyntiä suunnitellun 40 sijaan. Näin ollen jäi paremmin resursseja reagoida uusiin haittailmoituksiin, joita tulikin runsaasti vuoden 2024 aikana.

Kittilän kunnan ympäristövalvonnassa oli kaksi virkaa (ympäristösihteeri ja ympäristötarkastaja) vuoden 2024 ajan. Ympäristösihteerin virka saatiin täytettyä 8.1.2024 lähtien.

Vuodelle 2024 palkattiin ympäristövalvonnalle yksi harjoittelija Kittilän kunnan hallinto-osaston kesätyöntekijöiden palkkauksen budjetista. Harjoittelija toteutti kesä-elokuun aikana yhdessä Lapin Pelastuslaitoksen Kittilän yksikön kanssa Kittilän alueella sijaitsevien öljysäiliöiden kartoituksen. Tarkoituksena oli selvittää mahdollisimman tarkkaan Kittilän kunnan alueella sijaitsevat öljysäiliöt. Myös jo käytöstä poistettujen säiliöiden tietoja kerättiin. Kartoitusta varten toteutettiin sähköinen kyselylomake kunnan asukkaille ja yrityksille. Yhteensä säiliöitä selvitettiin 470 kappaletta, johon sisältyy käytössä olevat, käytöstä poistetut sekä jakeluasemat ja muut yritysten käytössä olevat säiliöt. Näistä tämänhetkinen käyttötieto saatiin selvitettyä 38 %:sta. Sähköisen lomakkeen kautta vastauksia saatiin 22 kappaletta ja lisäksi yhteydenottoja tuli runsaasti puhelimitse sekä sähköpostitse.

Taulukko 1 Toteuma Kittilän kunnan ympäristövalvonnan käynneistä vuonna 2024

Käynnin laji	Toteuma (kpl)	Suunniteltu (kpl)
Määräaikaistarkastukset YSL	21	27
Valvontakäynnit MAL	14	35
Muut valvontakäynnit	23	41
Haittailmoitusten johdosta tehdyt valvontakäynnit	35	
Kunnan ympäristönsuojelun valvontakäynnit yhteensä	93	
Tilaisuudet, kokoukset yms. osallistuminen paikan päällä	17	
Osallistuminen ELY-keskuksen tarkastuksille	6	
Koulutuksiin osallistuminen	10	
KAIKKI KÄYNNIT YHTEENSÄ	126	

Vuoden 2025 valvontaohjelma

Vuoden 2025 valvontaohjelma on esitetty taulukossa 3 numeerisesti, sekä yhteenveto suunnitelluista käynneistä taulukossa 2. Valvontaohjelma 2025 perustuu valvontasuunnitelmaan 2025 – 2029 sekä ympäristöluvan, ilmoituksen varaisten ja rekisteröitävien kohteiden luetteloon, voimassaoleviin ja lopputarkastamattomiin maa-ainelupuihin, jätelain 124 §:n mukaiseen valvontatarpeeseen ja haittailmoituskohteiden jälkitarkastuksiin. Ohjelmaa laadittaessa on otettu huomioon valvontatoimenpiteiden riittävän tasainen jakautuminen eri vuosille.

Valvontaohjelmaan liittyvä yksityiskohtainen laitosluettelo ei ole julkinen asiakirja. Toiminnanharjoittajilla on oikeus tietää toimintansa valvontaluokka. Taulukossa esitettyjen kohteiden lisäksi kunnan ympäristövalvontaan on tullut vuonna 2024 vireille neljä ympäristölupahakemusta ja yksi maa-ainelupahakemus, joiden käsittelyä jatketaan vuonna 2025 hakijoilta saatavien täydennysten jälkeen.

Valvontaohjelman tarkoituksena on varmistaa ympäristöluvallisten, rekisteröityjen ja ilmoituksen varaisten toimintojen ajantasaisuus ja lainmukaisuus lupapäätökseen, rekisteröintiin ja ilmoitukseen nähden. Vuoden 2025 valvontatoimenpitein varmistetaan myös kyseisten toimintojen säännöllisen valvonnan velvollisuuksien täyttäminen, kuten vuosiraporttien toimittaminen valvontaviranomaiselle.

Vuoden 2025 valvonnan pääteemana ovat maa-ainesalueet. Erityisesti kiinnitetään huomiota alueisiin, joiden lupa on päättynyt, mutta joita ei ole lopputarkastettu. Näillä alueilla yleensä joko maisemointi on vielä tekemättä tai alueella on varastokasoja, jotka toiminnanharjoittaja pyrkii

poistamaan mahdollisimman pian. Maa-ainesvalvonnan yhteydessä käydään läpi alueiden va-
kuuksien ajantasaisuus ja voimassaolo.

Ympäristönsuojelulain 156 §:n mukaan myönnettyjen poikkeamispäätöksien voimassaolo päät-
tyy vuonna 2025 kahdeksalla kiinteistöllä. Kyseisiin kohteisiin tehdään tarvittaessa valvonta- ja
neuvontakäyntejä vuosina 2025 ja 2026.

Taulukko 2 Suunnitelma Kittilän kunnan ympäristövalvonnan käynneistä vuonna 2025

Käynnin laji	Suunniteltu (kpl)
Määräaikaistarkastukset YSL	17
Valvontakäynnit MAL	18
Muut valvontakäynnit	20
Haittailmoitusten johdosta tehdyt jälkivalvontakäynnit	18
Kunnan ympäristönsuojelun valvontakäynnit yhteensä	73
Tilaisuudet, kokoukset yms. osallistuminen paikan päällä	10
Osallistuminen ELY-keskuksen tarkastuksille	5
Koulutuksiin osallistuminen	6
KAIKKI KÄYNNIT YHTEENSÄ	94

Taulukko 3 Kittilän kunnan ympäristönsuojelun valvonta vuonna 2025

	Valvonta- luokka¹⁾	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltujen tarkastusten lukumäärä	Suunniteltujen muiden valvon- tatoimien luku- määrä²⁾
<i>Ympäristöluvanvarainen toiminta</i>				
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	III	1	0	1
Kallion ja maaperän ainesten otto sekä murskaus	I-III	14	8 ³⁾	14
Betoniasemat (YSL § 28)	I	1	1	1
Maankaatopaikat	II	2	1	2
Eläinsuojat, koiratarhat	III	3	0	3
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely	I-II	5	4	5
Ajoharjoitteluradat	I-III	3	2	3
Ampumaradat	III	2	1	2
Yhteensä		31	17	31
<i>Ympäristönsuojelulain perusteella rekisteröity tai ilmoituksenvarainen toiminta sekä muut YSL perusteella valvottavat kohteet</i>				
Energiantuotantoyksiköt	III	4	2	4
Betoniasemat ja asfalttiasemat	III	5	2	5
Nestemäisen polttoaineen jakeluasemat	III	10	2	0
Vähäinen ampumarata	III	1	0	0
Jätevedenpuhdistamo avl<100	III	1	0	1
MARA-kohteet	-	3	0	0
156 §:n poikkeamispäätökset		8	4	0
Yhteensä		32	10	10
<i>Muun lainsäädännön mukaan valvottavat toiminnot</i>				
Maa-ainesluvut (ei yhteisluvut)	I-III	43 ⁴⁾	18	0
Nitraattiasetuksen mukaiset kohteet	III	18	0	0
Jätelain mukaiset kohteet				
Vaarallisia jätteitä tuottavat toimijat	III	83	0	0
Jätteiden keräyspisteet	III	42	0	0
Komposti-ilmoitukset	III	543	0	0
Erilliskeräysvelvolliset kiinteistöt (Kunnallinen jätehuolto)	-	120	0	0
Jätteiden keräys purkukohteissa	-	2	0	2
Jätelain mukainen valvontapyyntö	-	83	10	83
Vesihuoltolain mukaiset kohteet	-	120	0	0
Yhteensä		1054	28	85
Haittailmoitusten jälkivalvonta		18	18	0
Kaikki yhteensä		1135	73	126

- 1) Valvontaluokka I: tarkastus vuosittain, valvontaluokka II: tarkastus joka toinen vuosi, valvontaluokka III: tarkastus kolmen vuoden välein tai harvemmin
- 2) Vuosiraporttien tarkastaminen, lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset ja seurantatulokset sekä muut valvontatoimenpiteet ja lausuntojen antaminen
- 3) Kohteista 2 kpl on uusia, joten tarkastus riippuu toiminnan aloittamisesta. Kohteista 3 kpl ei tietoa aloitetaanko toimintaa vuoden 2025 aikana.
- 4) Mukaan lukien maisemoimattomat kohteet.